

Hva skjer med Åpen kanal?

Neste høst åpnes den nye TV-hverdagen for alle som tar inn TV via vanlig antenne. Blant nye aktører, betal-tv og nye programpakker skal Norges åpen kanal bli til.

Anita Nyholt

foreningen Åpen kanal

Det nye bakkenettet

2. juni 2006 ble Norges televisjon (NTV) tildelt konsesjon for utbygging og drift av det digitale bakkenettet. NTV eies av TV2, NRK og Telenor i felleskap. Konsesjonen gjelder for 15 år.

Det digitale bakkenettet for TV åpner først i Rogaland, Østfold, Oslo, og Akershus i september 2007, deretter følger Hordaland, Møre og Romsdal, Buskerud, Vestfold, Telemark, Sogn og Fjordane, Hedmark, Oppland og Sør-Trøndelag utover vinteren. Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, Aust- og Vest-Agder, får tilgang høsten 2008.

For å få tilgang til det nye bakkenettet trenger du en dekoder til hvert TV-apparat. Stortinget har bestemt at maksprisen for en dekoder uten abonnementskort skal være 1500 kr. når det gamle analoge nettet stenges. Du trenger dekoder, men ikke abonnementskort, for å få inn NRKs tilbud

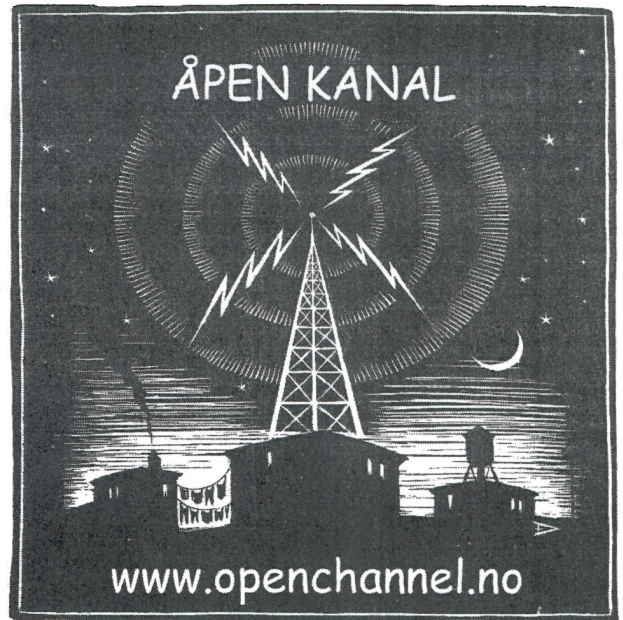
«Dette fører til at smale programmer, minoritetstilbud, eksperimentelle forsøk og analytisk dybde blir marginalisert.» Derfor må mediepolitikken sikre «et mangfold av uavhengige nyhets- og aktualitetsmedier av høy kvalitet» og «ytringsmuligheter for smale og brede grupper i samfunnet», het det.

Kultur- og kirkedepartementet (KKD) har dessuten bestemt at kringkastingstilbudet skal være til en rimelig pris og med en så enkel teknologi at alle kan ta den i bruk.

Andre åpne kanaler

Det finnes ingen mal på hvordan en åpen kanal skal være, annet enn mangelen på en overordnet redaktør som velger ut innslag i forkant av sending, mens det de har felles er at de er der for å styrke demokratiet og ytringsretten.

I Berlin har for eksempel hver innbygger eget redaktøransvar, og det er lovverket som tar seg av eventuelle brudd på senderegler, i etterkant av sending. Offene kanaler, den åpne kanalen i Berlin, har etter 20 år med med sendinger kun gode erfaringer med denne praksisen.

Konsesjon

Kringkastingskonsesjon gir konsesjonær eksklusiv rett til å sende på bekostning av andre. Ordet konsesjon i kringkastingsloven betyr i all ankelhet at noen får rett til å sende, mens andre ikke får en slik rett. Etter EMK art. 10 og den nye grunnlovens §100 er bruk av slik eksklusiv rettighet kun mulig

Men her MÅ dere komme på banen! En åpen kanal kan være utrolig god nytte for dere til å presentere deres arbeid for hele Norges TV-publikum, og gjennom det skaffe mange flere medlemmer i hver enkelt organisasjon. 11.11.06

“Reell ytringsfrihet” er det samme som “allmenn ytringsrett”. For 150 år siden stod det om allmenn rett til å lære skrijving og regning. For hundre år siden stod det om allmenn stemmerett. I dag står det om allmenn ytringsrett.

NRK og TV2

Politikerne har satt klare betingelser og krav til hvordan utbyggingen av det digitale bakkenettet skal skje. Blant annet skal hele befolkningen ha tilbud om digitale fjernsynssignaler. NRKs fjernsyns- og radiokanaler skal være ukryptert og gratis. TV 2 blir kryptert, men gratis ut 2009.

Betal-TV

Alle øvrige kanaler og innhold vil være en del av NTV Pluss sitt tilbud. Betal-TV selskapet skal tilby abonnements-tv i det nye nettet, i konkurranse med andre tv-distributører på kabel, bredbånd og satellitt. NTV Pluss eies, som NTV, av TV2, NRK og Telenor. For å få tilgang til kanalene trenger du, i tillegg til dekoderen, et abonnementskort.

Norges åpen kanal

Våren 2002 gikk Stortinget inn for å legge til rette for en åpen kanal i Norge. Stortingsmeldingen pekte på at de reklamefinansierte kringkasterne er avhengige av store seertall.

Den berlinske modellen

Foreningen Åpen kanal, som er pådriveren bak det å starte en åpen kanal i Norge, har etter å ha nedlagt 15-20 årsverk over en femårsperiode kommet frem til at den berlinske modellen vil være mest hensiktsmessig å følge for å etterkomme Stortingets føringer for Norges åpen kanal. Et detaljert og teknisk forslag med utgangspunkt i den berlinske modellen er overlevert KKD, samt en oversettelse av den tyske loven, tilpasset norske forhold.

Forhåndssensur

KKD har gjennom to regjeringer hatt ansvar for å følge opp Stortingets ønsker om en åpen kanal. Så langt i arbeidet har KKD konsekvent omtalt Åpen kanal som en "såkalt åpen kanal", og gjort det klart at de ønsker forhåndssensur. Begrunnelsen for at kanalen ikke kan være åpen for alle er at lovverket er for svakt. Dette er heldigvis ugjennomførbart innenfor den ytringsfriheten Norge fikk ved endringen av GrL §100 i 2004.

hvis tvungne tekniske forhold hindrer alle å få sendt.

Ettersom det ikke finnes tekniske hindringer for at NTV åpner for sendinger har foreningen Åpen kanal rådet KKD om å ikke utlyse konsesjon for Norges åpen kanal, men heller ved enkle og rimelige tekniske anordninger uten adgangsbegrensning, sikre alles rett til å sende. KKD kan tildele konsesjon, men vel og merke en teknisk konsesjon for drift, ikke en kringkastingskonsesjon.

Ikke konsesjon for Åpen kanal har vært "stridens kjerne" i 2006. Det var derfor gledelig å merke seg statsrådsrådet Mette Gundersens tale i september ved LHLs konferanse "Frie inntekter til frivilligheten 2006" hvor det ble sagt at konsesjonspolitikken blir endret:

“-konsesjonspolitikken vil endre seg etter innføringen av det digitale bakkenettet. Men Stortinget har sagt at man skal gi plan for en ikke-kommersiell TV-kanal, en såkalt “åpen kanal” for organisasjoner, lag og foreninger. Dette jobber vi i departementet med nå.

Ingen konkrete planer

KKD har så langt ingen konkrete planer for hvordan Norges åpen kanal skal bli, men har kontaktet Frivillighet Norge, som har nedsett et arbeidsutvalg som på vegne av sine 98 medlemsorganisasjoner skal se på hvordan en åpen kanal kan opprettes og drives. Utvalget er representert ved bla Røde kors, Evangeliesenteret og Norsk Luthersk misjonssamband.

Store foreninger kan betale mer for sendetiden enn de små, og NTV Pluss er et kommersielt selskap. Men Stortinget har påpekt at Åpen kanal skal være ikke-kommersiell fordi kommersielle aktører som kan betale allerede har ytringsfrihet. Stortinget viste dessuten til "at etablering av en åpen kanal er et eksempel på hvordan myndighetene kan legge til rette for en åpen og opplyst samtale".

En åpen og opplyst samtale forutsetter reell ytringsfrihet for alle. Norges åpen kanal bør være åpen for alle, ikke bli en "såkalt åpen kanal", en kanal kun for de store organisasjonene - eller som tigg-TV for kristne produsenter.